

Madžari. Vojaki so marširali, kakor bi tekli za stavo. Poleg mene je tekel trobentač. Okrog naših ušes so švigale krogle, kakor bi se mušice igrale v solnični luči. Pogledal sem na trobentača in videl, kako je z napetimi lici poskušal trobentati. Naenkrat je vzel trobento iz ust, pogledal vanjo, jo na vso moč stresel in vnovič skušal trobentati, a zaman. Hiteli smo naprej. Trobentač je rekel: Gospod poročnik, trobenta noče peti. Hiteli smo dalje. Trobentač je s trobento udaril ob koleno, jo točkel s pestjo in jokaje po ovil: Gospod poročnik, trobenta noče peti. Postavil je je zopet na ušna, tedaj sem slišal, da je zadnjikrat hripavo zapela... Trobentačev obraz je bil bled, pogled je ugašal, na suknji je bila kri. „Tvoja pljuča so prestreljena...“ sem mu hotel reči, a v tem trenutku je že obležal na zemlji. Če je umrl, ne bo nikdar izvedel, zakaj je njegova trobenta izgubila glas.

Naša artilerija izborna strelja.

Budimpešta, dne 12. septembra.

Včeraj je 300 galških orožnikov spremljalo iz

Lvova po železnici kakih 1000 ruskih ujetnikov. Pripeljali so se na postajo Szikosa. Med ujetniki, katere so naši zajeli večinoma pri novi veliki bitki pri Lvovu, so se nahajali tudi višji ruski štabni častniki. Nasproti orožnikom so se izjavili ruski častniki, da zelo občudujejo, kako izvrstno, da, naravnost izborna, strelja avstrijska artilerija. Zanimivo je tudi, kako so pripovedovali ruski častniki, da avstrijska artilerija ni pri nobenem spopadu prišla ruski tako blizu, da bi se borili obe oko v oko.

Pogreb na bojišču.

Z bojišča smo dobili naslednjo notico slovenskega vojaka: Po nekem boju smo pokopavali mrtlice. Vsem, ki so padli, smo vzeli izkaznice in vrednostne stvari, ki jih je spravil nek zdravstveni častnik. Med tem so se kopali grobovi. 5 m v kvadratu. Prijatelj in sovražnik, smrt vse zravnava, spita drug poleg drugega: ena plast mrtlic, ena plast apna. Vsak grob

dobi številko, da se tudi v poznejših časih ve, kdo počiva v njem. Ko se položi zadnja plast, stopi k grobu vojni kurat. Resne besede govori in nato blagoslovi vse, ki tu počivajo. V paradi stoji poleg groba stotinja. Nobene salve ne ustrelji, ker bi izdalo našo postojanko, samo povelje: „Glejte na desno! K molitvi!“ in prst se meče na mrtve junake...

Poveljnik Rusov pred Lvovom.

Poveljnik ruskih čet pred Lvovom je po poročilu ruske brzajavne poročevalnice general Rouszky, 60letni vojak, ki se je boril v rusko-turški vojski kot poročnik. V začetku vojske proti Japonci je bil poveljnik II. armadnega zbora v Mandžuriji, nato pa je bil dalje časa v pokoju. Na predlog vrhovnega poveljnika velikega kneza Nikolaja mu je sedaj car zaradi njegove hrabrosti podelil red sv. Jurija III. in IV. razreda.

Glasovi o junaštvu slovenskih vojakov.

Junaški graški armadni kor.

Nek častnik, ki stoji sedaj s svojo četo v veliki bitki pri Lvovu, je pisal svojemu znanecu z dne 9. septembra sledeče:

Od včeraj naprej divja v prostoru pri Lvovu zopet velika bitka. Upam, da se bo ta borba končala za nas ugodno. Naši vojaki so že v prvi bitki naskočili sovražnika kot „vrage“. Ni nam bilo mogoče, jih obdržati nazaj. Naši fantje niso prej odnehali, dokler niso sovražnika, ki so ga imeli pred seboj, potolkli. Posebno junaško se je bil naš graški (III.) kor. Slava mu! Sedaj stoji naš junaški zbor zopet svež v novem boju.

Slava pešpolku št. 87!

Kakor sporoča „Slov. Nar.“ častnik, ki se je vrnil ranjen z bojišča, si je spodnještajerski slovenski (celjski) polk št. 87 stekel na bojišču posebno slavo. Posebno sijajno so se držali naši spodnještajerski fantje v bitki pri Rava-Ruski 26. in 27. avgusta. Zborni poveljnik je naš polk ponovno pohvalil. Mnogi „sedeminosemdesetniki“ so si zaslužili z junaškimi čini kolajne. Poročila, da je imel 87. polk ogromne izgube, so znatno pretirana.

Pešpolk št. 27 v boju.

Nek vojak 27. (graškega) pešpolka pripoveduje, s kako strahovitim junaštvom so se borili vojaki 27. pešpolka v Galiciji zoper številnejšega sovražnika.

Bilo je dne 26. avgusta, ko je napočila jutranja zora. Naš oddelek je lepo tiho prodiral proti sovražni postojanki. Sli smo naprej z našimi malimi konjičkami. Kar koprneli smo po sovražniku. V sled napornih maršev v zadnjih dneh in vsled hude žeje smo imeli le samo eno željo: Naprej! Žejo smo si gasili navadno po noči, ker se nam je po dnevu studila voda, katero smo zajemali iz mlakuž. Sleherni vojak je čutil potrebo, da se mora sovražnika prav kmalu napasti. Mi sprednji smo pokrili naše majhne topove z zelenim vejevjem, da jih sovražnik ne zapazi. Noč je bila tako mrzla, da smo morali hitro korakati, da si ooglejemo otrpnele ude. V našo največjo nevoljo je pa prišlo povelje: „Stoj!“ Takoj smo se postavili za nek zavarovan kraj in smo čakali. Iz daljave smo slišali votlo gromenje topov, vmes pa pokanje pušk in žvižganje svinčenk. Bitka se je začela. In zopet smo korakali dalje. Iz neke višine smo zagledali sovražnika. V tesno sklenjenih skupinah smo prodirali dalje. Vkljub precejšnji daljavi smo že razločno slišali glasove iz trobent. Sovražnika, ki se nam je bližal, so obdajale goste megle prahu. S svojim silnim navalom so nas nameravali pomandrat. Krogle so neprestano frčale, granate pokale, ki so se razletele. Namerili smo puške na prodirajočega sovražnika.

Vkljub temu, da sem grozno vznevoljen, moram povdarjati, da so krogle iz ruskih topov bile izvrstno namerjene. Razdalje med nami in Rusi so že mnogo poprej označili ovaduh sovražniku. Naših vojakov je bilo zraven še mnogo manj. Toda vstrajati moramo! Šrapneli in granate so nam napravile veliko izgub. Kos šrapnela je zadel mojega tovariša v trebuh, bil je pri priči mrtve. Kmalu nato je odtrgala granata našemu naredniku zgornji del glave. Obdaja nas prah smodnika. Zadoneli so klici: „Hura!“ V sled neprestanega streljanja so postale cevi pušk vroče. Mi smo streljali neumorno dalje, čeprav nas je bilo vedno manj. Umreti ali zmagati, to je bilo naše gesto. Toda v trenutku, ko sem hotel zopet seči v torbico po patrone, me je zaskelilo na hrbtu, pred očmi se mi je stemnilo in padel sem na skrinj za strelivo.

Še-le 2 dni pozneje sem se prebudil v bolnišnici. Šrapnel mi je raztrgal levo pleče, k sreči samo meso. Naši vojaki so spodili sovražnika, ki je imel veliko izgub.

V tem boju sem prejel krst s svinčenkami.

Slovensko junaštvo brez primere.

Častnik nekega lovskega bataljona, ki se je udeležil zadnje dni meseca avgusta bojov v izhodni Galiciji in je bil tam ranjen, pripoveduje:

„Naš bataljon je bil razpostavljen v neki manjši vasi in je imel skupno z oddelki 3 infanterijskih polkov nalogo, da zadržuje velike, proti naši armadi prodirajoče ruske čete. Jaz sem dobil povelje, da moram s svojo četo, ki je štela 90 mož, prodreti do nekego gozdnega roba in od tam opazovati prehod ruskih kozaskih čet, katere so naše kavalerijske patrulje naznanile. Mi smo ležali dobro zavarovani v gozdu, ko je iz bližnjega, nam nasproti ležečega gozda, prihajal kozak, se oprezno ozrl na vse strani, potem pa v skoku dirjal na prosto polje, ki je ležalo med našim in nasprotnim gozdom. Kozak je potem mirno obstal pod nekim drevesom v naši bližini. Prvem kozaku so kmalu nato sledili še drugi. Ko ta kozaska predstraža ni opazila nič sumljivega, je v manjših presledkih prihajal še kozaki oddelek kakih 30 mož.“

Z veliko težavo sem zadrževal svoje moštvo, da ni začelo streljati na kozake. Držati sem se moral strogo danega povelja, da ne izdam z nepremišljenim streljanjem prodiranja naših čet ter obenem tudi sledim, v kateri smeri se bo vršilo prodiranje ruskih oddelkov. Čez nekaj časa se je kozaska patrulja odstranila; jaz sem takoj poslal našemu bataljonu poročilo o tem, kar sem opazil. Po tem dogodku nam ni bilo več dolgo čakati in že smo prišli v boj z mnogo močnejšo sovražno četo. A sovražnik je bil napram nam močnejši samo po številu. Junaštvu naših čet se je do dobra posrečilo, zadržati sovražnika in mu prizadati velike izgube. Naši vojaki se niti za trenotek niso strašili smrtonosnih krogel, ki so frčale mimo naših glav. S skoroda neprimernim junaštvom so šli naši fantje in možje, večinoma Slovenci, proti sovražniku. Kljub vsem velikim naporom, katere so že pred bitko prestali, ne oziraje se na naporno hojo in veliko vročino ter vse neprimernosti, katere smo prestali v težavnem, blatno-peščnem ozemlju, so naši vrli slovenski vojaki vedno naskakovali sovražnika z veliko prožnostjo in srčnostjo.“

Slava našim domačim slovenskim junakom!

Slovenec zaplenil rusko zastavo.

Slovenski ranjenci pripovedujejo, da je v boju z Rusi Slovenec Lovšin zaplenil zastavo nekega ruskega polka. V hudem boju, v katerem so bili slovenski fantje, je iztrgal Rusom rusko zastavo in si jo ovil okoli telesa ter se boril dalje. Lovšin ni ranjen ter se bori dalje na ruskem bojišču.

Kaj pripovedujejo naši fantje o kozakih.

Pravega poguma Rus nima, a utrjeni so bili dobro. Stali so v izkopanih jarkih, nad jarki so imeli deske in streljali in streljali, češ, enkrat bo že zadelo. Kadar smo pa naskočili, takrat so pa izgubili pogum. Bežali so ali pa dvigali roke kvišku. Če bi ne bilo njihovih topov! Pa kozaki! Tega nismo prej vedeli. Mnogi imajo na konjih pritrjene male topovčke; prijaše skupina kozakov in vrti na konjih te topovčke, ki učinkujejo kakor strojne puške.

Iz dnevnika slovenskega vojaka.

V bolnišnici II. državne gimnazije v Ljubljani se nahaja rezervist Jožef Horvat, 27. domobranskega polka, doma iz Kamenvrha pri Zagradcu, ki je na bojišču popolnoma izgubil glas. Horvat je natanko popisal svoje doživljanje v vojski. Iz njegovega dnevnika prinašamo sledeče zanimivosti:

„V ogenj smo prišli dne 26. avgusta. Ob 8. uri zjutraj so pričeli leteti na nas ruski šrapneli. Mi se pa nismo prav nič ustrašili, ampak se še celo šalili.

Svojemu tovarišu sem rekel: „Poglej, kako Rusi spuščajo čebele na nas“. Ob 3. uri popoldne smo se toliko približali sovražniku, da smo pričeli streljati iz pušk. Jaz sem bil dobro krit. Izstrelil sem okoli 100 patronov. Naenkrat pa pade 1 m pred menoj granata, eksplozija, utrga vso zemljo, ki me je krila in me vrže kake 3 m nazaj. Ležal sem nekaj časa nezavesten. Ko sem prišel zopet k zavesti, nisem mogel več govoriti. Došli sanitetni oddelek me je peljal do obvezovališča, kjer so me umili po obrazu; bil sem poln prsti. Ko sem se pokrepčal, so mi rekli, naj grem do prve bolnišnice. Vzel sem svojo puško in šel po cesti. Kmalu sem jo pa zavil čez nek hrib in skozi gozd. Naenkrat zagledam v daljavi 4 ruske kozake, ki so dirjali proti meni. Hitro dvignem puško v zrak in jo vržem proč. Kozaki so nato jezdili korakoma. Ko pridejo v bližino 300 korakov, hitro pograbiš za puško, poklekneš in začnem streljati na nje. Dva kozaka sta padla, tretjemu sem pa s strelom izpodbil konja, četrti je pa pobegnil v gozd. Tudi jaz sem nato hitro odšel naprej. Posrečilo se mi je, priti brez nesreče v vojno bolnišnico.“

Svoje precej obširne zapiske konča naš vrli junak s temi-le besedami: „Hudo je bilo, pa le prijetno. Vojak mora vse vzeti za dobro. Avstrija mora zmagati!“

Slovinci v drugi lvovski bitki.

Z bojišča, dne 13. septembra.

„Slovenčev“ vojni poročevalec brzajavlja: V veliki bitki pri Lvovu so se naše čete, med temi tudi naš tretji kor, po 3tedenskih neprestanih bojih bojevale z neprimerno požrtvovalnostjo. Vojni poročevalci, ki so bili navzoči pri bojih, so polni hvale o naših rojakih.

Poročila, došla v sredo 16. sept. Avstrijsko-rusko bojišče.

Dankl in Auffenberg pri glavni armadi.

Z bojišča, dne 14. septembra.

Danklova in Auffenbergova armada sta se združili z glavno armado.

To je zelo veselo poročilo, ki nam potrjuje, da se je tudi drugo umikanje izvršilo mirno in redno po načrtu.

Po drugi bitki pri Lvovu.

Več 100.000 Rusov mrtvih in ranjenih.

Poročevalec lista „Reichspost“ poroča z bojnega polja: Naša armada je v svojih novozavzetih postojankah po naravnih in umetnih obrambnih napravah dobro zavarovana. Častniki kakor tudi moštvo naše armade si bo lahko v teh postojankah malo odpočilo od dosedanjih napornih bojov, bo lahko tam skrbelo za snago svojega telesa in dobilo tudi dovolj hrane. Sempatje bo moglo tudi mirno spati, česar so čete dosedaj že delj časa silno pogrešale.

Obenem se bo za utrjeno črto sedaj lahko mirno skrbelo, da se naše čete izpopolnijo, da se armada dovolj preskrbi z vsemi potrebnimi vojnimi potrebščinami, kar ji je dosedaj manjkalo za uspešno ustavljanje mogočno pripravljene in v veliki premoči proti nam prodirajoče ruske armade. Naše orožje je prizadajalo Rusom že ogromne izgube. Te izgube znašajo več stotisoč mož mrtvih in ranjenih. Vsa sila

ruskega naskoka je buknila ob našo armado. Ni nam sicer bilo mogoče se otresti tega silnega naskoka, a prenesli ga vendar smo, ne da bi bila naša vojna sila zrahljana ali pritisnjena ob stran. Sovražnik je bil prepričan, da se mu bo posrečilo, samo z enim silnim udarcem razdrobiti našo očetnjava. A hudo se je zmotil!

Kakor je iz dosedanjih bojev razvidno, se je Rusija že od letošnje zgodnje pomladi tajno, a strastno pripravljala na vojno. Njena armada je bila že več mesecev pred izbruhom vojske do dobra pripravljena za bliskovit nasilen napad na avstrijske postojanke. Za naglost se je poskrbelo posebno vsled tega, ker so bili naši sovražniki prepričani, da bo tudi nemška armada v naglem prodiranju napadla Francijo. Vpad nemške armade v Francijo se je v resnici izvršil in se tudi popolnoma posrečil, akoravno je trčila nemška armada na močno in po angleških in pa belgijskih armadah pomnoženo in ojačeno francosko vojno silo. Poleg tega je morala nemška armada najprvo streti veliki francoski trdnjavski obroč.

Glavni uspeh dosedanje evropske vojske leži v tem, da Francija zaman kliče Rusijo na pomoč proti Nemčiji. Rusija je namreč vsled močnega odpora naše avstrijske armade kljub svoji mogočni armadi zvezana ter se ne more premikati, kakor so si gospodje Rusi želeli. Rusija je s svojimi 175 milijoni prebivalcev napram Nemčiji v tako neugodnem položaju, da ne more proti njej postaviti večje armade, kot jo je postavila mala Srbija proti Avstriji. Nemčija je poslala v Izhodno Prusijo proti Rusom skoro same ruske domobranske in črnovojniške čete, katerim se je posrečilo, da so premagale in uničile najboljše ruske čete, med njimi cel ruski carjev gardni kor. Tako dobro so se dosedaj držale avstrijske in nemške zavezniške čete proti Rusiji, ki ima v Evropi izmed vseh držav največje število prebivalstva. Vsled tega gojimo tudi upanje, da bo končna zmaga na celi črti naša!

Avstrijci ujeli skupaj 50.000 Rusov.

Budimpešta, dne 15. septembra.

Poročevalec lista „Pester Lloyd“ piše: Naše čete so do današnjega dne še nepremagane. Le vsled velikanske ruske premoči je nastal zadnji čas položaj tak, da se je morala naša armada umakniti s prejšnjih postojank in si poiskati novo, boljše zbirališče naših čet. Radi tega je bilo ustavljeno zmagovito prodiranje Danklove armade; ob enem pa tudi general Auffenberg ni mogel popolnoma izrabiti svojih zmag ter doseči določen mu namen. Kakor pripovedujejo naši vojaki, je na mestu, kjer je padlo 10 Rusov, stopilo v nastalo vrzel 20 novih mož. Sedaj bo najbrž zopet nastopil kratek odmor v bojevanju, da se naše čete, katere že mnogo noči vsled naporne hoje niso skoro nič spale, zopet malo odpočijejo. Naši oddelki se le s težavo zadržujejo, da v svojem velikem navdušenju ne naskočijo na lastno roko prodirajočega sovražnika. Naša armada je prešla nezlomljena v defenzivo, to se pravi, da je spremenila svoj napadalni vojni načrt tako, da se bo odslej, dokler ne bo prišla zopet ugodna prilika za napadalno bojevanje, samo branila pred rusko premočjo. Ruska armada se bo ob tej naši trdni skali skoro gotovo razbila.

Prednost naših novih postojank obstoji v tem, da je našim četam mogoče kriti in varovati prometne zveze — železnice in ceste — ter sploh zveze z vsemi deli naše armade.

Odločilna zmaga, katera je bila že skoro v naših rokah, je izostala, ker so se severno od vojne črte pri Rava-Ruski (proti Auffenbergovi armadi) pojavile ogromne nove ruske čete. Kljub temu novemu pojavu so naše čete še vedno napadale sovražnika. Akoravno se nam ni posrečilo, da bi popolnoma izvojevali zmago nad sovražnikom, vendar smo z dosedanjim bojevanjem dokazali našo nezlomljivo voljo. Na naši novi obrambni bojni črti bodo v kratkem času zbrane vse naše razpoložljive vojne sile. Ko bodo te naše čete razvile svojo popolno moč, bo prišlo tudi do končne odločitve. Naše čete, katere so svoje napadanje še-le vsled ponovnega povelja prekinile, so do sedaj ujele najmanj 50.000 Rusov. Naša armada je prej ko slej močna in silna ter se ne boji nobenega sovražnega navala.

Ko dobijo naši čitatelji današnjega „Slovenskega Gospodarja“ v roke, se bodo pričele naše junaške čete, med njimi tudi naši vrli slovenski fantje in možje pripravljati na nove boje. Bog ž njimi!

Rusi aretirali nadškofa Szeptyckegea.

Lvov, dne 15. septembra.

Grško-katoliškega nadškofa v Lvovu, grofa

Szeptyckegea, ki ni hotel zapustiti Lvova, ko so se Rusi mestu približali, so ruske vojaške oblasti aretirale.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Na našem južnem bojišču ni o Črnogorcih nič več slišati, pač pa Srbi redno vpadajo v Slavonijo, kar pa se redno končuje z njihovim porazom. V Srbiji sami je razpoloženje zelo potrto. Ljudstvo je nevoljno nad kraljem in prestolonaslednikom, ki sta ga tirala v vojsko, od katere nimajo nič pričakovati, razven konec srbskega kraljestva. V Novi Srbiji je upor čisto javen in tam se Srbi sploh ne morejo smatrati več za gospodarje. Uvoz živil in streliva iz Soluna postaja vsled tega vedno bolj težaven. Da tudi v Stari Srbiji ljudstvo ne revolucionira, ga krmijo vojaški krogi z najdebelejšimi lažmi o svojih in ruskih zmagah. Toda laž ima kratke noge.

Boji v Slavoniji.

Srbske čete so vpadle v Slavonijo tudi v bližini Belgrada ter pri Ciganskem otoku prekoračile reko Donavo in prodrle do avstrijskega mesta Zemun. Srbi so mesto Zemun obstreljevali. Avstrijske čete so takoj zgrabile Srbe in jih zopet pognale nazaj čez Donavo. Kot odgovor na obstreljevanje Zemuna so avstrijske čete 2 dni obstreljevale mesto Belgrad. Mesto Belgrad je deloma zgorelo, deloma so ga pa porušili avstrijski topovi.

O bojih pri Belgradu.

Iz Zagreba prinaša uradno pregledani „Grazer Volksblatt“ dopis svojega dopisnika, očitveca o bojih pri Belgradu, ki poroča sledeče: Naše bombardiranje iz Zemuna je bilo silno. Težki obrežni topovi, ki se nahajajo na betoniranih tleh in so tako skriti, da jih sovražnik ne more opaziti, so neprestano streljali na Belgrad, kjer se je vnelo skladišče benecina in pokrivalo s svojim dimom mesto. Monitorji so se izbornobonesli. V mesto Zemun so od časa do časa padali šrapneli, ki pa niso povzročili veliko škode. Ljudje so prvotno govorili, da imamo 1300 ranjencev, a pokazalo se je pa, da jih imamo samo 300, in to zaradi tega, ker smo zasedli otok Ciganija, ki leži ob izlivu Save v Donavo. Ta otok, ki je gosto zaraščena, so že po noči zasedli četaši in obesili na vrbe toliko bomb, da je neki ranjeni častnik rekel, da ni nobeno božično drevo tako bogato obloženo z darovi. Vrhu tega je sovražnik streljal na nas s topovi iz Belgrada, med tem, ko so četaši streljali med vejevjem. Nastalo je pekleno prasketanje, ker so pričele, zadele od krogel, eksplodirati bombe. To nam je napravilo nekaj škode. Končno smo otok popolnoma zasedli in posadko deloma pobili, deloma zajeli.

Ciganska godba v Nišu.

Sofija, dne 14. septembra.

Srbski listi so pred kratkim razširili vest, da se je srbski armadi posrečilo ujeti cel avstrijski polk z godbo v red. Od takrat res svira v mestni kavarni v Nišu godba, katere člani imajo avstrijske uniforme. Vsi so trdili, da je to ujeta avstrijska godba. Sedaj se je pa stvar drugače pojasnila: Srbi so preoblekli 30 srbskih cigánov v avstrijsko vojaško uniformo in godba je bila gotova.

Zvižaje Srbkinj in srbskih četašev.

Neverjetno je, kako zvito Srbi zadajo našim škodo in izgube. Ženske se skrijejo v luknje, da jih ni mogoče videti, čez glavo pa položijo velike liste neke rastline. Ko so odšle naše čete mimo lukenj, prično streljati iz ozadja na naše ljudi. Četaši se vležejo na polje, kakor da so mrtvi. Puško položijo čez prsi. Komaj gre naš vojak mimo njega, ga pa ustrelili ali pa udari od zadej s kopitom puške.

Nemško-rusko bojišče.

Ruske čete je zadel v izhodni Prusiji udarec za udarec. Porazene pri Neidenburgu, Ortelsburg-Tannenburg, so se umikale proti prusko-ruski meji. Ko so se nekoliko zbrale, so bile vnovič porazene še pri Lyk. Ostanke porazene ruske armade so se pomikali proti reki Njemen. Toda tudi tukaj jih je zadel ista usoda. Zopet so bili poraženi. V izhodni Prusiji ni sedaj nobenega ruskega vojaka. Nemška

armada pa prodira proti Varšavi. Vodi jo general pl. Hindenburg.

Kedaj si je ustvaril general Hindenburg svoj vojni načrt.

General pl. Hindenburg se je nahajal prvotno na zahodnem francoskem bojišču in še-le pozneje mu je bilo poverjeno vrhovno poveljstvo na izhodnem bojišču proti Rusiji. V teku 24 ur se je moral odpeljati s posebnim vlakom iz zahodnega na izhodno bojišče. Med vožnjo je dobival neprestano brzovjavna poročila o stanju vojne na izhodu. Svoj vojni načrt je izdelal na potovanju in od vsake postaje, kjer so menjali lokomotivo, je odposlal povelja na svojo izhodno armado. Ko je prišel na bojišče, je bila bitka že v polnem tiru. Kakor nekdanji slavni rimski vojskovodja Cezar, je tudi on lahko zaklical: Veni, vidi, vici! (Prišel, videl, zmagal.) Od tega časa naprej je sledila zmaga za zmago. Porazil je rusko Narew-armado južno od Mazurijskih jezer, kjer je padel neki ruski vrhovni poveljnik in 2 ruska velika kneza, vjel čez 90.000 Rusov in zaplenil skoro vse ruske topove. Nato je general pl. Hindenburg dal svoji armadi nekoliko dni odmora, da se pripravi za boj proti oni ruski takozvani Njemen-armadi, ki se je nahajala severno od Insterburga. Porazil je tudi to armado, čeprav mu je nameraval vpasti v bok 22. ruski armadni zbor. V izhodni Prusiji ni nobenega ruskega vojaka več. Trditev, da bi se nahajali Rusi v Gornji Šleziji ali pa na Poznanjskem, je popolnoma izmišljena. General Hindenburg je prekoračil prusko-rusko mejo in je zasedel rusko vladno okrožje Suwalki.

Nemško-francosko bojišče

Pozornost celega sveta je obrnjena sedaj na velikansko borbo med Francozi-Angleži in Nemci pred Parizom. Vse drugo je stopilo v ozadje, ne samo boji okoli Belforta, ampak tudi dogodki na belgijski meji. Ako Nemci dosežejo popolno zmago, in vsa znamenja baje govorijo za to, potem bo mnogo njihovega vojaštva slobodnega za vojskovanje proti Rusom, s katerimi imamo dosedaj samo mi opraviti.

Berolin, dne 14. septembra.

Na zapadnem francoskem bojišču se vršijo ob desnem krilu težki, dosedaj še neodločeni boji. Francoski poizkus, da se prodre skozi nemške čete, je bil po Nemcih zmagovito odbit. Na drugih krajih se bitka ni privedla do odločitve.

Na morju.

Jadransko morje.

Angleško-francoska mornarica se zadržuje ob izhodni grški obali, v bližini otoka Krí ter noč in dan pazi na morsko ožino Otranto in na albansko vodovje. Premog, živila in strelivo dobiva iz Malte, Toulona in Bizerte.

V Jadransko morje si sovražno brodovje ne upa zaradi goste posejanih avstrijskih min. Pošilja le majhne ladje, da pobirajo avstrijske mine. Ali se jim bo to posrečilo, je pač drugo vprašanje.

Japoncem ušli.

Japonci so prežili na nemško brodovje, ki je bilo ukrcano pri Tsingtau ter mu hoteli zapreti izhod. Toda njih nakana se jim ni posrečila. Nemci so Japoncem ušli in nemške ladje delajo sedaj Angležem velike preglavice, ker lovijo angleške trgovske ladje.

Sv. Oče in Avstrija.

Avstro-ogrski poslanik v Vatikanu, knez Schönburg-Hartenstein je izročil dne 13. t. m. kot prvi izmed zastopnikov velevlasti papežu poverilno pismo svoje vlade in je imel ta-le nagovor na papeža:

„Sv. Oče! Ker me je Njihovo Veličanstvo, cesar in kralj, moj prevzvišeni vladar, blagovolil milostno imenovati za izrednega poslanika in pooblaščenca, si štejem v visoko čast, da izročim cesarsko lastnoročno pismo, v katerem se me imenuje za poslanika. Izpolnjujoč posebni ukaz Njih Veličanstva, porabim to priliko, da izrazim Vaši Svetosti spoštovanja polno udanost mojega prevzvišenega gospoda ter veliko veselje, ki mu je napravila srečna izvolitev Vaše Svetosti za stolico sv. Petra. Otroška udanost do sv. stolice in neomajna zvestoba do naše sv. matere katoliške Cerkve, ki so znak dolgoletnega, slavenolnega vladanja Njih apostolskega Veličanstva, sta Vaši Svetosti že itak znani. Ne vedel bi na boljši način si zaslužiti visokega zaupanja, s katerim me je počastil moj vzvišeni vladar, nego da združim vse svoje delovanje v smoter, da ohranim in utrdim izvrstne odnose, ki tako srečno vladajo med sv. stolico in avstro-ogrsko vlado. Ponosen in srečen na izročeni mi nalog, si upam prositi Vašo Svetost, da mi pomagate pri izpolnjevanju moje naloge in mi milostno podelite zaupanje, kakor je to storil umrlí papež slavne spomina. Vse moje prizadevanje bo, da se bom tega vrednega izkazal.“

